

แนวทางการสร้าง

สืบมาชีพชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน
กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

การส่งเสริมการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็งของรัฐบาล ซึ่งตอบสนองนโยบายรัฐบาลเรื่อง การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน จากพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายที่ผ่านการให้การศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสำรวจข้อมูลและจัดเวทีประชาคมทำแผนชุมชนในปี ๒๕๕๙ ตามแผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท (ยุทธศาสตร์ที่ ๑) ซึ่งได้กำหนดกระบวนการขับเคลื่อนที่เริ่มต้นด้วยการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับปราชญ์ชุมชน เพื่อให้กลับไปสร้างทีม และจัดฝึกอบรมอาชีพให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้าน โดยใช้พื้นที่ในบ้านปราชญ์ชุมชนหรือศูนย์เรียนรู้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อมุ่งหมายให้ครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอาชีพมีความรู้ และปฏิบัติอาชีพได้จริง จนพัฒนาเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครัวเรือน และต่อยอดสู่การรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพที่มีความเข้มแข็งต่อไป

เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชนแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน อาทิ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในระดับจังหวัด/อำเภอ ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน และทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชนในทุกระดับ กรมฯ จึงได้จัดทำแนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชนเล่มนี้ สนับสนุนการทำงานทั้งในระดับส่วนกลางและระดับพื้นที่ เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นรูปแบบเดียวกัน ส่งผลให้การสร้างสัมมาชีพชุมชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรมการพัฒนาชุมชน

ตุลาคม ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ได้กำหนด ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเป็น ๑ ใน ๑๐ ยุทธศาสตร์การ พัฒนาตามแผนฯ และรัฐบาลได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน จำนวน ๑๑ ด้าน ซึ่งมีนโยบายการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญ ที่มุ่งหวังแก้ไขปัญหเกี่ยวกับปากท้องของประชาชนในระดับล่างที่เป็นคน ส่วนใหญ่ของประเทศ โดยมีแผนงานที่สำคัญ คือ แผนงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและ ชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งได้มอบให้กระทรวงมหาดไทยที่มีกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลัก บูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

ปัจจุบันนี้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของประชาชนภาคการเกษตรใน ชุมชนมีภาวะความเสี่ยงของอาชีพภาคเกษตรกรรมที่เกิดจากการประกอบอาชีพแบบดั้งเดิม เช่น ปลูกพืชเชิงเดี่ยว โรคพืช ราคาผลผลิตตกต่ำ การไม่มีอาชีพหรือรายได้เสริม หลังฤดูการ ผลิตและยังมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพค่อนข้างน้อย ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีอยู่ยังไม่ได้รับการ ส่งเสริม และพัฒนาอย่างเพียงพอ ส่งผลให้ประชาชนต้องเคลื่อนย้ายไปประกอบอาชีพในเมือง และมีส่วนราชการที่มีสถานที่หรือศูนย์ฝึกอบรมซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนเป็นศูนย์ฝึกอาชีพ/แหล่ง เรียนรู้การประกอบอาชีพได้ แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควร ประกอบกับมีปราชญ์ชุมชนด้าน อาชีพที่เชี่ยวชาญและประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพด้านต่าง ๆ อยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน แต่มีส่วนน้อยที่สามารถถ่ายทอดให้คนอื่นนำไปทำตามให้สำเร็จได้

ดังนั้นด้วยเหตุปัจจัยดังกล่าวข้างต้น การดำเนินการในปี ๒๕๖๐ นี้ จึงมุ่งเน้นที่การ ยกกระดับเศรษฐกิจฐานราก นั่นคือ “รายได้” ที่ต้องทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการสร้าง อาชีพจึงเป็นที่มาของ “**สัมมาชีพชุมชน**” ซึ่งกำหนดแผนการสร้างสัมมาชีพชุมชนบนหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีเป้าหมาย คือ **ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้ ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน รวม ๔๗๑,๗๘๐ ครัวเรือน นั่นคือ ๒๐% ของหมู่บ้านในประเทศไทยโดย ให้ชาวบ้านสอนชาวบ้านในสิ่งที่เขาอยากทำ ฝึกปฏิบัติจริงให้สามารถนำไปเป็นอาชีพได้** เพราะข้อเท็จจริงในทุกพื้นที่จะมีคนเก่งในแต่ละอาชีพอยู่แล้ว เช่น ทำนาได้ผลผลิตสูง ทำสวน เก่ง หรือทางช่างแกะสลัก และการแปรรูปอื่นๆ ซึ่งจะคัดเลือกและจัดเวทีฝึกทักษะการสอนการ นำเสนอให้กับคนเก่งเหล่านี้ ยกให้เป็น “**วิทยากรสัมมาชีพชุมชน**” หลังจากนั้นกลับไปสร้างทีม

วิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านเพิ่มเติมอีกหมู่บ้านละ ๔ คน แล้วเปิดรับลูกศิษย์ที่สนใจอยากฝึกอาชีพในแต่ละประเภทอาชีพหมู่บ้านละ ๒๐ คน รวมเป็น ๔๗๑,๓๘๐ คนหรือครัวเรือนเมื่อผ่านการฝึกปฏิบัติแล้วขั้นพื้นฐานที่สุดก็จะสามารถสร้างอาชีพบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสร้างรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ขณะที่ส่วนหนึ่งมีความก้าวหน้าก็จะมีแหล่งทุนสนับสนุนต่อยอดอาชีพสร้างผลผลิต สร้างผลิตภัณฑ์ขึ้นมาเข้าสู่ระบบ OTOP เพื่อขยายตลาดในวงกว้างต่อไปดังนั้น จึงได้กำหนดดำเนินกิจกรรมสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การบูรณาการความร่วมมือของภาครัฐโดยใช้พื้นที่เป้าหมายตามพื้นที่ในความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน เป็นพื้นที่ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมายดังกล่าวมีโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพให้เกิดสัมมาชีพชุมชนเพื่อสร้างรายได้ ที่ส่งผลให้เศรษฐกิจฐานรากเติบโตไปได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

นิยามศัพท์

- ๑. สัมมาชีพ** หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายได้มากกว่ารายจ่าย เป็นความพยายามที่จะปรับจากการทำมาหากินเป็นทำมาค้าขาย โดยไม่ได้เอากำไรสูงสุดเป็นตัวตั้ง หรือเป็นเป้าหมายสุดท้าย และต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมทางสังคม กล่าวคือ ความสุขของตนและคนทำงาน รวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภค และผู้รับบริการเป็นหลัก
- ๒. ประชาชนชุมชน** หมายถึง ผู้ที่ประกอบสัมมาชีพ จนมีความรู้ความชำนาญในการประกอบอาชีพ หรือมีความเชี่ยวชาญในอาชีพนั้นๆประสบความสำเร็จและมีความมั่นคงในอาชีพ เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน พร้อมมีจิตอาสาที่จะถ่ายทอดและขยายผลไปยังบุคคลอื่นๆ ในชุมชน
- ๓. วิทยากรสัมมาชีพชุมชน** หมายถึง ประชาชนชุมชนที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” จากศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ทั้ง ๑๑ แห่ง
- ๔. ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน** หมายถึง ทีมประชาชนชุมชนของหมู่บ้านๆ ละ ๕ คน ประกอบด้วย วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ ๑ คน และประชาชนชุมชนที่เข้าร่วมเป็นทีมเพิ่มเติมอีกหมู่บ้านละ ๔ คน
- ๕. ผู้นำสัมมาชีพชุมชนระดับตำบล** หมายถึง วิทยากรสัมมาชีพชุมชนตามข้อ ๓ ที่ผ่านการพัฒนาตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.) ตำบลละ ๑-๒ คน

๖. **ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ** หมายถึง ครัวเรือนในหมู่บ้านตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ (๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน) จำนวนหมู่บ้านละ ๒๐ ครัวเรือน ที่แสดงความประสงค์ต้องการเข้ารับการฝึกอาชีพตามแบบสำรวจความต้องการฝึกอาชีพของคนในชุมชน
๗. **ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน** หมายถึง ครัวเรือนในหมู่บ้านตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ (๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน) จำนวนหมู่บ้านละ ๒๐ ครัวเรือนที่ผ่านการอบรมส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน จำนวน ๕ วัน และหมายความรวมถึงครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนเพิ่มเติมอีกอย่างน้อย ๑๐ ครัวเรือน ที่ขยายผลตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
๘. **ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง** หมายถึง ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนที่ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดในระดับจังหวัด หรือระดับภาค
๙. **ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน** หมายถึง กลุ่มองค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชน ๔ องค์กร ได้แก่ คณะกรรมการบริหารสำนักงานกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนหรือคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (คอช.จ)/ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับอำเภอ (คอช.อ.)/ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (คอช.ต.) สมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทยหรือคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.)/คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.)/ คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) สมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทยหรือคณะกรรมการชมรมอาสาพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ และสมาคมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหรือคณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับจังหวัด/อำเภอ หรือผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
๑๐. **กลุ่มอาชีพ** หมายถึง กลุ่มที่จัดตั้งขึ้นใหม่จากการรวมตัวของผู้แทนครัวเรือนในหมู่บ้านตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ (๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน) ตั้งแต่ ๕ ครัวเรือนขึ้นไป ซึ่งผ่านการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน จำนวน ๕ วันที่มีการประกอบอาชีพเดียวกันหรือประเภทอาชีพเดียวกันมาร่วมกันดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพ

ความเชื่อมโยงกิจกรรมการขับเคลื่อนโครงการ
สร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

เป้าหมาย>> ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้

ส่วนที่ ๒

ขั้นตอน กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน

การสร้างสัมมาชีพชุมชน...เป็นกระบวนการให้ชาวบ้านสอนชาวบ้าน ซึ่งมีโครงการที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ใน ๓ ลักษณะคือ โครงการหลัก จำนวน ๕ โครงการโครงการสนับสนุน จำนวน ๓ โครงการและ โครงการยกระดับต่อยอด จำนวน ๗ โครงการโดยมีรายละเอียด ดังนี้

โครงการหลัก จำนวน ๕ โครงการ ประกอบด้วย

๑. โครงการพัฒนาผู้นำสัมมาชีพ :

๑.๑ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ตรวจสอบปราชญ์ชุมชนเป้าหมายที่จะเข้ารับการอบรมตามหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” จากศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ซึ่งต้องตรงกับจำนวนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้านๆ ละ ๑ คน รวมทั้งสิ้น ๒๓,๕๘๙ คน และเป็นบุคคลเดียวกับฐานข้อมูลตามแบบรายงานปราชญ์ชุมชนหรือผู้ประสบความสำเร็จหรือเชี่ยวชาญในอาชีพเพื่อเตรียมเข้ารับการฝึกอบรมเป็นวิทยากรสัมมาชีพ ที่จังหวัดได้รวบรวมส่งให้กรมฯ เรียบร้อยแล้วหรือหากมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อจักได้บุคคลที่จะขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนได้ ขอให้จังหวัดดำเนินการปรับปรุงแก้ไขฐานข้อมูลและแจ้งให้กรมฯ ทราบตามแบบทะเบียนข้อมูลทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน

๑.๒ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ แจ้งให้ปราชญ์ชุมชนเป้าหมายในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้านๆ ละ ๑ คน เดินทางเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” ณ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นไปตามแผนการฝึกอบรมที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด จำนวนรุ่นละ ๔ วัน เพื่อเพิ่มพูนทักษะด้านการถ่ายทอดความรู้และการจัดกระบวนการสัมมาชีพ และสามารถกลับไปทำหน้าที่เป็น “วิทยากรสัมมาชีพชุมชน” ในระดับหมู่บ้านได้อย่างมีคุณภาพ

๒. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด :

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทีมปราชญ์ชุมชนตามประเภทอาชีพและวางแผนปฏิบัติการฝึกอบรมให้กับประชาชนในหมู่บ้าน

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ประชาชนชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ และผ่านการอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้านๆละ ๑ คน รวมทั้งสิ้น ๒๓,๕๘๙ คนโดยมีกรอบการเรียนรู้ตามตารางที่ ๑

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาส ๑-๒ (ตุลาคม ๒๕๕๙-มีนาคม ๒๕๖๐) ดำเนินการ ๑ วัน

ตารางที่ ๑ กรอบการเรียนรู้การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด (๑ วัน)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
๑. สร้างความรู้ความเข้าใจ การสร้างสัมมาชีพชุมชน	- เพื่อให้วิทยากรสัมมาชีพชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสัมมาชีพชุมชน	- ชี้แจงแนวทางโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน - ให้ความรู้เรื่องสัมมาชีพชุมชน อธิบายความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง <ul style="list-style-type: none"> ● ความเป็นมาของโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน ● ความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพชุมชน ● กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ● ฯลฯ 	- เอกสาร - Power Point	- ควรถาม/ตอบ เพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ - ควรมุ่งเน้นการปรับกระบวนการคิด และทัศนคติที่ดีต่อการสร้างสัมมาชีพชุมชน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
<p>๒. ฝึกการวิเคราะห์สถานการณ์ความต้องการอาชีพของประชาชนในหมู่บ้าน</p>	<p>- เพื่อให้วิทยากรสัมมาชีพชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้าน ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจชุมชนและสอดคล้องกับศักยภาพและบริบทชุมชน</p>	<p>- บรรยายให้เห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายที่ ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้าน และให้ข้อมูลสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจชุมชน ทิศทางการตลาดของ OTOP จังหวัดและ กิจกรรมของบริษัทประชารัฐรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด</p> <p>- ฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายที่ ต้องการฝึกอาชีพจากแบบความต้องการฝึกอาชีพของคอนในชุมชนที่ได้สำรวจไว้แล้ว โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การจัดกลุ่มความต้องการอาชีพ ● การวิเคราะห์ทิศทางการตลาดของอาชีพที่จะก่อให้เกิดรายได้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแนะนำอาชีพแก่ครัวเรือนเป้าหมายที่ ต้องการฝึกอาชีพ 	<p>- เอกสาร</p> <p>- Power Point</p> <p>- ตัวอย่างอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพที่ประสบความสำเร็จเหมาะสมกับพื้นที่</p>	<p>- ควรถาม/ตอบ เพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ</p> <p>- ควรฝึกการวิเคราะห์อาชีพที่เชื่อมโยงกับตลาด,สร้างผลผลิต สร้างผลิตภัณฑ์เข้าสู่ระบบOTOP และการดำเนินงานของบริษัทประชารัฐรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด</p>

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
<p>๓. จัดกลุ่มวิทยากรสัมมาชีพชุมชนตามประเภทอาชีพ</p>	<p>- เพื่อจัดกลุ่มประเภทอาชีพของวิทยากรสัมมาชีพชุมชนสำหรับการสร้างสัมมาชีพชุมชน</p>	<p>- รวบรวม วิเคราะห์ แยกแยะ และจัดกลุ่มประเภทอาชีพของวิทยากรสัมมาชีพชุมชน</p> <p>- จัดทำทะเบียนวิทยากรสัมมาชีพชุมชนตามประเภทอาชีพ</p>	<p>- เอกสาร</p> <p>- Power Point</p> <p>- กระดาษฟลิปชาร์ต</p> <p>- ปากกาเคมี</p> <p>- เทปกาว</p> <p>- บัตรคำ</p>	<p>- ควรถาม/ตอบ เพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ</p> <p>- มอบทะเบียนฯ ให้กับกลุ่มเป้าหมายสำหรับใช้ประโยชน์ในการเสริมทีมฝึกออาชีพให้กับครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้าน</p>
<p>๔. จัดทำแผนปฏิบัติการโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านและโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน</p>	<p>- เพื่อให้วิทยากรสัมมาชีพชุมชนจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านและโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน</p>	<p>- ชี้แจงทำความเข้าใจการดำเนินโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านและโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน</p> <p>- วิทยากรสัมมาชีพชุมชนจัดทำแผนปฏิบัติการ และแนวทางการดำเนินงานทั้ง ๒ โครงการ</p>	<p>- แบบฟอร์มแผนปฏิบัติการ</p> <p>- กระดาษฟลิปชาร์ต</p> <p>- ปากกาเคมี</p> <p>- เทปกาว</p>	<p>- ควรถาม/ตอบ เพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ</p>

เงื่อนไข : ๑) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด ให้ดำเนินการเมื่อกลุ่มเป้าหมายผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” ครบทั้งจังหวัดหรือครบทั้งอำเภอ (กรณีมีจำนวนกลุ่มเป้าหมายปริมาณมาก) โดยสามารถจัดประชุมเป็นรุ่นได้เพื่อให้กิจกรรมนี้เป็นจุดเชื่อมต่อการจัดการประชุมเตรียมความพร้อมที่วิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

๒) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จัดทำฐานข้อมูลวิทยากรสัมมาชีพชุมชนตามแบบฟอร์มที่กรมฯ กำหนด เพื่อนำไปสู่การต่อยอดการพัฒนาและการใช้ประโยชน์

๓. โครงการเตรียมความพร้อมที่วิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน :

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการประชุมเตรียมความพร้อมที่วิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างที่วิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านให้มีความพร้อม สามารถจัดการฝึกอบรมอาชีพ ให้กับประชาชนในหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ประชาชนชุมชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาคเกษตรและชนบท จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน ๗ ละ ๕ คน รวมทั้งสิ้น ๑๑๗,๙๔๕ คน

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาส ๑-๒ (ตุลาคม ๒๕๕๙ - มีนาคม ๒๕๖๐) ดำเนินการหมู่บ้านละ ๓ วัน

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑ ดำเนินการร่วมกับวิทยากรผู้นำสัมมาชีพหมู่บ้านละ ๑ คน ที่ผ่านการอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” คัดเลือกปราชญ์ชุมชนเพิ่มเติมอีกหมู่บ้านละ ๔ คน เพื่อร่วมทำหน้าที่เป็นที่วิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ๗ ละ ๕ คน โดยคัดเลือกจากฐานข้อมูลตามแบบสำรวจปราชญ์ชุมชนหรือผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รวบรวมส่งให้กรมฯ เรียบร้อยแล้ว หรือหากมีการเปลี่ยนแปลง ขอให้ปรับปรุงแก้ไขฐานข้อมูลและจัดส่งให้กรมฯ ทราบตามแบบทะเบียนข้อมูลที่วิทยากรสัมมาชีพชุมชน

๓.๒ ประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผน ออกแบบ วิธีการจัดประชุมฯ โดยมีเนื้อหาที่สำคัญในการประชุมเพื่อพัฒนาความรู้ เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการทำหน้าที่เป็นที่วิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ในการเตรียมความพร้อมให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพต่อไปซึ่งมีกรอบการเรียนรู้ ตามตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ กรอบการเรียนรู้การเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน (๓วัน)

ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านประชุมเตรียมความพร้อมตามกรอบการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีทีมเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอและหน่วยงานภาคีพัฒนาที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
<p><u>วันที่ ๑-๒</u></p> <p>๑. สร้างความรู้ ความเข้าใจการสร้างความสัมมาชีพชุมชน</p>	<p>- เพื่อให้ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสัมมาชีพชุมชน</p>	<p>- ชี้แจงแนวทางโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน</p> <p>- ให้ความรู้เรื่องสัมมาชีพชุมชน อธิบายความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ความเป็นมาของโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน ● ความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพชุมชน ● กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ● ฯลฯ 	<p>- เอกสาร</p> <p>- Power Point</p>	<p>- ควรถาม/ตอบ เพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ</p> <p>- ควรมุ่งเน้นการปรับกระบวนการคิด และทัศนคติที่ดีต่อการสร้างสัมมาชีพชุมชน</p>

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
๒. สร้างทีมวิทยากร วิทยากร สัมมาชีพ ชุมชนระดับ หมู่บ้าน	- เพื่อให้ทีมวิทยากร สัมมาชีพ ชุมชนระดับ หมู่บ้าน ขับเคลื่อนการ ส่งเสริมการ สร้างสัมมาชีพ ชุมชนในระดับ หมู่บ้านได้ อย่างมี ประสิทธิภาพ ประสบ ผลสำเร็จอย่าง เป็นรูปธรรม	- ถ่ายทอดความรู้ เทคนิค ของการเป็นวิทยากรผู้นำ สัมมาชีพ โดยปราชญ์ ชุมชนที่ผ่านการอบรม หลักสูตร “วิทยากรผู้นำ สัมมาชีพ” จากศูนย์ศึกษา และพัฒนาชุมชน - จัดทีมวิทยากรสัมมาชีพ ชุมชนระดับหมู่บ้าน พร้อมมอบหมายภารกิจ หน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับและ ติดตามครัวเรือนเป้าหมาย ที่ผ่านการอบรมอาชีพ ซึ่ง เรียกว่า “ครัวเรือน สัมมาชีพชุมชน” โดย ๑ หมู่บ้านให้แบ่งสัดส่วนของ ทีมวิทยากรสัมมาชีพ ชุมชน ๑ คน ต่อ ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ๔ ครัวเรือน - ทบทวนและจัดทำ แผนปฏิบัติการฝึกอบรม อาชีพและส่งเสริม สนับสนุน กำกับและ ติดตามครัวเรือนเป้าหมาย ที่ผ่านการอบรมอาชีพ ซึ่ง เรียกว่า “ครัวเรือน สัมมาชีพชุมชน”	- เอกสาร - แบบฟอร์ม แผนปฏิบัติการ การ - Power Point - กระดาษ ฟลิปชาร์ต - ปากกาเคมี - เทปกาว	- ควรถาม/ตอบ เพื่อเน้นย้ำความ เข้าใจ - ควรสนับสนุน การเตรียม ประเด็น/เนื้อหา การถ่ายทอด ความรู้ของ ปราชญ์ชุมชนที่ ผ่านการอบรม - จัดทำ แผนปฏิบัติการ ตามแบบฟอร์ม ที่กรมฯ กำหนด

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
๓. การวิเคราะห์สถานการณ์ความต้องการอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ	- เพื่อให้มีข้อมูลอาชีพที่สร้างรายได้และตรงกับความต้องการของครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ	- ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการอาชีพจากแบบความต้องการฝึกอาชีพของคนในชุมชนที่ได้สำรวจไว้แล้ว โดยจัดกลุ่มความต้องการอาชีพแล้วจึงวิเคราะห์ให้เชื่อมโยงกับตลาด,สร้างผลผลิต สร้างผลิตภัณฑ์เข้าสู่ระบบOTOP และการดำเนินงานของบริษัทประชารัฐรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด - จัดเตรียมพื้นที่ฝึกอบรม พื้นที่ดูงาน วัสดุ/อุปกรณ์ การสร้างสัมมาชีพชุมชน	- แบบความต้องการฝึกอาชีพของคนในชุมชน - กระดาษ - ฟลิปชาร์ต - ปากกาเคมี - เทปกาว	- ควรวิเคราะห์เปรียบเทียบอาชีพเดิมกับอาชีพใหม่หรือที่พัฒนาขึ้นว่ามีโอกาสสร้างรายได้เพิ่มขึ้น - ผลจากการวิเคราะห์จะเป็นข้อมูลแนะนำเพื่อการตัดสินใจคัดเลือกอาชีพเพื่อการฝึกอบรมของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/ อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
<p>วันที่ ๓</p> <p>การเตรียมความพร้อมครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ</p>	<p>- เพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพมีความรู้ความเข้าใจและสามารถฝึกอาชีพได้</p> <p>บรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม</p>	<p>- ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านลงพื้นที่เยี่ยมเยียนครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพทั้ง ๒๐ ครัวเรือน โดยแบ่งตามสัดส่วนของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ๑ คน ต่อ ๔ ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ เพื่อ</p> <p>๑) ให้ความรู้เรื่องสัมมาชีพชุมชน อธิบายความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ความเป็นมาของโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน ● ความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพชุมชน ● กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชนที่เกี่ยวข้อง <p>๒) ทบทวนความต้องการของครัวเรือนเป้าหมายว่า ยังคงมีความสนใจหรือต้องการฝึกอาชีพ หรือ เปลี่ยนแปลงอาชีพหรือไม่ ซึ่งกรณีที่ไม่ต้องการฝึกอาชีพให้ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านหาครัวเรือนอื่นทดแทน หรือต้องการเปลี่ยนอาชีพให้เปลี่ยนอาชีพตามคำแนะนำของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านได้</p> <p>๓) แจกวันฝึกอบรมอาชีพ พร้อมทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านและครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ</p> <p>๔) กรอกข้อมูลในแบบฟอร์มการติดตามครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน</p> <p>๕) ประสานกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ เพื่อจัดเตรียมวัสดุสนับสนุนการฝึกอาชีพก่อนเริ่มการอบรมโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน (จำนวน ๕ วัน)</p>	<p>- แบบติดตามครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน</p>	<p>- ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านควรมุ่งเน้นการให้ข้อมูลอาชีพที่ผ่านการบวนการวิเคราะห์มาแล้วเมื่อวันที่ ๒ ของโครงการนี้</p>

เงื่อนไข : ๑) โครงการเตรียมความพร้อมที่มหาวิทยาลัยพุมชนระดับหมู่บ้านให้ดำเนินการหลังจากปราชญ์ชุมชนหมู่บ้านละ ๑ คนผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัดเรียบร้อยแล้วเพื่อให้กิจกรรมนี้เป็นจุดเชื่อมต่อกระบวนการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน

๒) จัดทำฐานข้อมูลที่มีวิทยากรสัมมาชีพพุมชนตามแบบฟอร์มที่กรมฯ กำหนด เพื่อการนำไปสู่การต่อยอดการพัฒนาและการใช้ประโยชน์

๔. โครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน :

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอส่งเสริมและสนับสนุนการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่ ๑ จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้านๆ ละ ๒๐ คน รวมทั้งสิ้น ๔๗๑,๗๘๐ คน โดยเน้นผู้แทนครัวเรือนยากจนตามเกณฑ์ จปฐ. เป็นกลุ่มเป้าหมายแรก

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาสที่ ๑-๒ (ตุลาคม ๒๕๕๙ - มีนาคม ๒๕๖๐) ดำเนินการหมู่บ้านละ ๕ วัน
ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๔.๑ ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน จำนวน ๕ คน ดำเนินการจัดฝึกอบรมสัมมาชีพชุมชนรายหมู่บ้านตามแผนปฏิบัติการที่กำหนด โดยมีทีมเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ และภาคีการพัฒนาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมให้การสนับสนุนโดยมีกรอบการเรียนรู้ ตามตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ กรอบการเรียนรู้การส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน (๕ วัน)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
<p>วันที่ ๑-๓ สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องอาชีพที่ต้องการเรียนรู้ (ความรู้ทางวิชาการ/ ทฤษฎีและการสาธิตอาชีพในเบื้องต้น)</p>	<p>- เพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติอาชีพได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>- วิทยากรสัมมาชีพชุมชนผู้เป็นเจ้าของอาชีพ ดำเนินการร่วมกับทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน บรรยายให้ข้อมูล ชี้ให้เห็นภาพความสำคัญของการทำอาชีพว่าให้ประโยชน์อย่างไร เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้ แล้วจึงอธิบายให้ข้อมูลการประกอบอาชีพอย่างละเอียดในทุกขั้นตอน</p> <p>ตัวอย่างเช่น อาชีพการปลูกมะนาวในวงบ่อ มีสาระความรู้ที่ต้องเรียนรู้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การเลือกพันธุ์มะนาว ● ความรู้เรื่องดิน ที่เหมาะสมกับมะนาว ● ขั้นตอนการปลูก การดูแลรักษา ● การทำปุ๋ยที่เหมาะสมกับมะนาว ● การตอนกิ่งมะนาว ฯลฯ <p>ทั้งนี้ การอธิบายควรมีตัวอย่างของจริงประกอบการอธิบายให้ข้อมูลหรือมีการสาธิตไปพร้อมกับการให้ข้อมูล</p>	<p>- เอกสาร/สื่อความรู้ในเรื่องอาชีพ</p> <p>- กระดาษฟลิปชาร์ต</p> <p>- ปากกาเคมี</p> <p>- เทปกาว</p> <p>- วัสดุพืช/สัตว์เป็นของจริงที่นำมาประกอบการสาธิต</p>	<p>- ควรถาม/ตอบเพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ</p> <p>- ควรมุ่งเน้นการปรับกระบวนการคิดและทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน</p> <p>- ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ ควรติดตามและให้กำลังใจในการฝึกอาชีพ</p>

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
<p><u>วันที่ ๔</u> ศึกษา ดูงาน เพิ่มพูน ความรู้</p>	<p>- เพื่อให้ครัวเรือน เป้าหมายที่ ต้องการฝึกอาชีพ มีความรู้ ความเข้าใจ และมี แรงจูงใจต่อการ ปฏิบัติอาชีพ ภายในครัวเรือน เพิ่มมากขึ้น</p>	<p>- ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ ต้องการฝึกอาชีพทั้ง ๒๐ คน (ครัวเรือนละ ๑ คน) เดินทาง ไปศึกษาดูงานเพิ่มพูนความรู้ และสร้างแรงจูงใจด้าน อาชีพ ณ หมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียงหรือศูนย์เรียนรู้ ชุมชนหรือบ้านปราชญ์ ชุมชนที่กำหนด</p>	<p>- เอกสาร/สื่อ ความรู้ใน เรื่องอาชีพ - กระดาษ ฟลิปชาร์ต - ปากกาเคมี - เทปกาว - กิจกรรม อาชีพจริงใน ที่ดูงาน</p>	<p>- ควรถาม/ตอบ เพื่อเน้นย้ำความ เข้าใจ - ควรมุ่งเน้นการ ปรับ กระบวนการคิด และทัศนคติที่ดี ต่อการประกอบ อาชีพตาม แนวทาง สัมมาชีพชุมชน</p>
<p><u>วันที่ ๕</u> ฝึกปฏิบัติ ภายใน ครัวเรือน เป้าหมาย ที่ต้องการ ฝึกอาชีพ</p>	<p>- เพื่อให้ผู้แทน ครัวเรือนเป้าหมาย ที่ต้องการฝึกอาชีพ สามารถปฏิบัติ อาชีพได้อย่าง ถูกต้อง เป็น รูปธรรม</p>	<p>- ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ระดับหมู่บ้านดูแลการฝึก ปฏิบัติอาชีพ ณ บ้านครัวเรือนที่ต้องการ ฝึกอาชีพ คนละ ๔ ครัวเรือน - ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ ต้องการฝึกอาชีพทั้ง ๒๐ ครัวเรือน ดำเนินการฝึก ปฏิบัติอาชีพ ณ บ้านของ ตนเอง โดยมีทีมวิทยากร สัมมาชีพชุมชนระดับ หมู่บ้าน ให้การสนับสนุนใน การฝึกปฏิบัติฯ (สำหรับกรณีทำเป็นกลุ่ม ก็ อาจรวมกลุ่มปฏิบัติจริงในที่ ที่กลุ่มกำหนด)</p>	<p>- วัสดุ ประกอบ อาชีพจริงที่ สำนักงาน พัฒนาชุมชน อำเภอ สนับสนุนให้ ครัวเรือน สัมมาชีพ ชุมชน เป้าหมาย</p>	<p>- ทีมวิทยากร สัมมาชีพชุมชน ระดับหมู่บ้าน ควรให้ คำแนะนำ และ ให้กำลังใจ</p>

๔.๒ เมื่อดำเนินการตามกรอบการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ดำเนินการ ดังนี้

๔.๒.๑ ส่งเสริม ติดตามสนับสนุน และกำกับให้ ๒๐ ครุว์เรือนสามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมไปประกอบอาชีพ ให้ก่อเกิดเป็นอาชีพและมีรายได้หรือลดรายจ่ายได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการรายงานผลการติดตามในแบบฟอร์มการติดตามครุว์เรือนสัมมาชีพชุมชนที่กำหนดรวบรวมไว้เป็นหลักฐาน เพื่อรองรับการติดตามของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ และทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพระดับอำเภอ/จังหวัด และประเทศ

๔.๒.๒ สนับสนุนให้ชุมชนจัดระบบบริหารการจัดการเงินทุนประกอบอาชีพ เพื่อให้ครุว์เรือนสัมมาชีพชุมชนรวมกลุ่ม สามารถประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่องตามแนวทางในเอกสารเกื้อกูล ๒ (จัดพิมพ์โดยกรมการพัฒนาชุมชน มิถุนายน ๒๕๕๙)

เงื่อนไข : ๑) โครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้านให้ดำเนินการหลังจากดำเนินโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านเรียบร้อยแล้ว

๒) การคัดเลือกครุว์เรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมฝึกอาชีพให้พิจารณาจากทะเบียนครุว์เรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นอันดับแรกและจากแบบสำรวจความต้องการฝึกอาชีพของคนในชุมชนที่สมัครใจและตั้งใจฝึกอาชีพเพื่อประกอบอาชีพนั้นให้เกิดรายได้ จำนวนหมู่บ้านละ ๒๐ครุว์เรือน (ครุว์เรือนละ ๑ คน) โดยดำเนินการคัดเลือกให้แล้วเสร็จในช่วง ๓ วันของโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน หากมีการเปลี่ยนแปลง ขอให้ปรับปรุงแก้ไขฐานข้อมูลและจัดส่งให้กรมฯ ทราบแบบทะเบียนข้อมูลครุว์เรือนสัมมาชีพชุมชนซึ่งทั้ง ๒๐ ครุว์เรือนต้องมีการดำเนินงานจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ในปี ๒๕๖๐ เนื่องจากต้องใช้ข้อมูลรายได้เฉลี่ยเป็นฐานในการวัดผลตามตัวชี้วัดงบประมาณในเดือนกันยายน ๒๕๖๐

๓) การวิเคราะห์ประเภทอาชีพเพื่อฝึกอบรมและกำหนดสถานที่ศึกษาดูงาน โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จในช่วง ๓ วันของโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ทั้งนี้ให้พิจารณาศักยภาพของชุมชนว่าเป็นอาชีพที่จะสำเร็จได้สามารถสร้างรายได้จริง ซึ่งต้องเชื่อมโยงกับการตลาดจากข้อมูลเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด และเวทีการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านกรณีวิทยากรสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านไม่มีความรู้ในเรื่องที่ครุว์เรือนเป้าหมายต้องการฝึกอาชีพให้พิจารณาคัดเลือกจากทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน หรือประสานขอรับการสนับสนุนจากวิทยากรสัมมาชีพชุมชนที่จังหวัดได้จัดกลุ่มประเภทอาชีพไว้ และในการศึกษาดูงานให้เน้นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ หรือศูนย์เรียนรู้ชุมชน หรือบ้านปราชญ์ชุมชนในอำเภอเดียวกัน

เงื่อนไข : ตัวอย่างลักษณะอาชีพ อาจเป็นอาชีพหลัก อาชีพเสริม หรือ อาชีพใหม่ ก็ได้ ตัวอย่างการสร้างสัมมาชีพชุมชน เช่น การปลูกผักออร์แกนิกส์ ปศุสัตว์ปลอดภัย แปรรูปผลผลิต หรือ หัตถกรรม เป็นต้น

๔) จัดทำฐานข้อมูลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ตามแบบฟอร์มที่กรมฯ กำหนด เพื่อการนำไปสู่การต่อยอดการพัฒนา และการใช้ประโยชน์

๕) ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านต้องรวบรวมข้อมูล และประสานสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอจัดซื้อวัสดุฝึกอาชีพเพื่อดำเนินการสนับสนุนการฝึกอาชีพ ให้ครัวเรือนเป้าหมายนำไปฝึกอาชีพได้จริง ก่อนเริ่มดำเนินการฝึกอบรม

๖) กรณีงบประมาณไม่เพียงพอหรือต้องการรวมทำเป็นลักษณะกลุ่ม ก็ให้ดำเนินการฝึกปฏิบัติในรูปของกลุ่ม

๗) ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ต้องติดตามเยี่ยมเยียน และรายงานผลการประกอบอาชีพตามแบบฟอร์มการติดตามครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน รวมทั้งประสานประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนเข้าถึงแหล่งทุนและการตลาด

๕. โครงการสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ :

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน โดยมี **วัตถุประสงค์** เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครัวเรือนสัมมาชีพที่ผ่านการพัฒนามีการรวมกลุ่มจัดตั้งและพัฒนาเป็นกลุ่มอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้

กลุ่มเป้าหมาย ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่ ๑ จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน ที่เลือกอาชีพเดียวกันหรือประเภทอาชีพเดียวกันและที่ผ่านการฝึกปฏิบัติอาชีพในระดับหมู่บ้านนำผลจากการฝึกปฏิบัติอาชีพไปประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง จำนวน ๒,๓๖๐ กลุ่ม (๑๐ % ของจำนวนหมู่บ้านเป้าหมาย)

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาส ๓ - ๔ (เมษายน - กันยายน ๒๕๖๐) **ดำเนินการอำเภอละ ๑ วัน**

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๕.๑ ร่วมกับทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ ประชุมหารือเพื่อคัดเลือกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ เพื่อดำเนินการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนตามเป้าหมายที่กรมฯ กำหนดซึ่งมีหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกที่สำคัญ ดังนี้

๑) มีครัวเรือนในหมู่บ้านตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ (๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน) ตั้งแต่ ๕ ครัวเรือนขึ้นไป ซึ่งผ่านการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน จำนวน ๕ วันที่มีการประกอบอาชีพเดียวกันหรือประเภทอาชีพเดียวกันมาร่วมกันดำเนินการ

๒) อาชีพตามข้อ ๑) มีโอกาสที่จะสำเร็จได้สามารถสร้างรายได้จริง และมีความเชื่อมโยงกับการตลาดตามข้อมูลและแผนของจังหวัด

๓) เป็นกลุ่มอาชีพที่จัดตั้งขึ้นใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้

๕.๒ ดำเนินการประชุมสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนา กลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน จำนวน ๑ วัน ซึ่งมีกรอบการเรียนรู้ ตามตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ กรอบการเรียนรู้การจัดตั้งและพัฒนา กลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน(๑ วัน)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
๑. สร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการจัดตั้งและพัฒนา กลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน	- เพื่อให้ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ ต้องการฝึกอาชีพมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการ ตามกระบวนการจัดตั้งและพัฒนา กลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน ได้	- สำนักงานพัฒนาชุมชน อำนวยการร่วมกับทีมสนับสนุน การขับเคลื่อนสัมมาชีพ ระดับอำเภอ และกลุ่มเป้าหมายร่วมกันค้นหา แนวทางการจัดตั้งและ พัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน โดยใช้หลักการ ๔ ก (กรรมกร/กตিকা/กองทุน/กิจกรรม) โดยเชื่อมโยงกับตลาด,สร้างผลผลิต สร้างผลิตภัณฑ์เข้าสู่ระบบOTOP และการดำเนินงานของบริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด	- เอกสาร - Power Point	- ควรถาม/ตอบ เพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
๒. จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน	- เพื่อให้ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพสามารถดำเนินการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดได้	- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอร่วมกับทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพระดับอำเภอ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เข้าประชุมจัดทำแผนปฏิบัติการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน พร้อมแบ่งภารกิจหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุน กำกับและติดตาม - สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพตามโครงการ	- เอกสาร - กระดาษฟลิปชาร์ต - ปากกาเคมี - เทปกา - ข้อมูลกลุ่ม/องค์กรที่ให้การสนับสนุนกลุ่มได้	

๕.๓ ดำเนินการจัดทะเบียนกลุ่มอาชีพกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๔ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอร่วมกับทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพระดับอำเภอ หรือประชารัฐตำบล สนับสนุนให้ชุมชนจัดระบบบริหารการจัดการเงินทุนประกอบอาชีพ เพื่อให้กลุ่มสามารถประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่องตามแนวทางในเอกสารกึ่งอูฐ ๒ (จัดพิมพ์โดยกรมการพัฒนาชุมชน มิถุนายน ๒๕๕๙)

เงื่อนไข : ๑) กิจกรรมการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน ให้ดำเนินการหลังจากโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้านเรียบร้อยแล้ว กิจกรรมนี้จะเป็นจุดเชื่อมต่อการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้านที่ยกระดับ/ต่อยอดสู่การเป็นกลุ่มอาชีพ

๒) จัดทำฐานข้อมูลกลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนที่จัดตั้งขึ้นตามแบบฟอร์มที่กำหนด เพื่อนำไปใช้ในการต่อยอดการพัฒนาและอื่น ๆ